

Sygn. akt VII U 226/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Łaciak

Protokolant: sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2013 r. w Warszawie

sprawy D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tyt. całkowitej niezdolności do pracy

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 13 stycznia 2010 r. znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy D. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 01 lipca 2006 r. do dnia 25 marca 2015 r.

Sygn. akt VII U 226/10

UZASADNIENIE

Odwołujący się D. K. w dniu 2 września 2010 r. wniósł do Sądu, za pośrednictwem organu rentowego, odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 13 stycznia 2010 r., znak: (...), na mocy której organ rentowy odmówił mu przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołania podważył ustalenia organu rentowego dotyczące jego stanu zdrowia i podniósł, że zaskarżona decyzja nie jest zgodna ze stanem faktycznym, a jego obecny stan zdrowia jest na tyle zły, że kwalifikuje się on do uznania go za niezdolnego do pracy (k. 2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 1 marca 2010 r. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., gdyż w toku postępowania uznano, iż odwołujący jest zdolny do pracy (k. 10 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący się D. K. urodzony w dniu (...), pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Świadczenie zostało przyznane decyzją z dnia 30 czerwca 2008 r., znak: 25/I/18252251 do dnia 30 czerwca 2009 r. (k. 161 a.r.).

W dniu 22 maja 2009 r. D. K. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (k. 235 dokumentacja lekarska).

W toku postępowania wyjaśniającego odwołujący został skierowany na badanie do lekarza orzecznika ZUS, który po przeprowadzeniu badania i po analizie zebranego w sprawie materiału w postaci dokumentacji medycznej wydał w dniu 6 sierpnia 2009 r. orzeczenie, w którym stwierdził, iż D. K. nie jest niezdolny do pracy (k. 167 a.r.).

Na skutek wniesionego sprzeciwu sprawa została skierowana do komisji lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 4 stycznia 2010 r. także uznała, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy (k. 171 a.r.).

W oparciu o stanowisko komisji lekarskiej ZUS organ rentowy wydał w dniu 13 stycznia 2010 r. decyzję, znak: (...), którą odmówił odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż organ rentowy uznał, iż D. K. nie jest niezdolny do pracy (k. 173 a.r.).

Od niekorzystnej decyzji organu rentowego odwołujący złożył odwołanie do Sądu Okręgowego rozpoczynając tym samym niniejsze postępowanie sądowe (k. 2-4 a.s.).

Sąd Okręgowy w toku postępowania postanowieniem z dnia: 22 kwietnia 2010 r., 8 grudnia 2011 r., 8 listopada 2012 r., 19 lutego 2013 r. dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów: chirurga-ortopedy-traumatologa, neurologa, ortopedy, neurochirurga, kolejnego neurologa i ortopedę, psychologa, psychiatry celem ustalenia czy odwołujący jest zdolny czy też całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy zarobkowej, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności - czy jest to niezdolność trwała czy okresowa (na jaki okres) i kiedy powstała, czy nastąpiła poprawa ewentualnie istotne pogorszenie stanu zdrowia odwołującego po dniu 30 czerwca 2009 r., a jeśli tak - to na czym ta zmiana polegała (k. 12, 113, 169, 212, 278 a.s.).

Biegły neurolog dr med. W. Z. w opinii z dnia 4 listopada 2010 r. po zapoznaniu się z dokumentacją sądowo - lekarską i po zbadaniu odwołującego stwierdził, iż wnioskodawca w wyniku wypadku komunikacyjnego doznał licznych złamań kości kończyn dolnych i górnych, ale z tego powodu nigdy nie było pourazowego uszkodzenia nerwów obwodowych. Istniejące aktualne ograniczenia ruchomości i zaburzenia chodu są wynikiem zmian w narządzie ruchu. Z punktu widzenia neurologicznego rzadkie epizody drętwienia twarzy sugerujące istnienie pourazowej typu Jacksoni, przy braku odchyień w stanie neurologicznym, nie stanowią o istotnym upośledzeniu zdolności w zawodzie ekonomisty. Zdaniem biegłego aktualnie samodzielnie nie stanowią o przynajmniej częściowej niezdolności do pracy (k. 27 a.s.).

Biegły chirurg-ortopeda-traumatolog dr n. med. A. D. w opinii z dnia 22 lutego 2011 r. z przeprowadzonego badania przedmiotowego ustalił duże nawarstwienia czynnościowe objawiające się głównie podczas chodu wnioskodawcy. W obrębie kończyn górnych nie stwierdził istotnego naruszenia funkcji. Zmiany dyskopatyczno-zwyrodnieniowe kręgosłupa lędźwiowego poza bólowym ograniczeniem ruchomości nie wywołują objawów neurologicznych. Biegły stwierdził pourazowe ograniczenie funkcji kończyn dolnych, które nie jest duże, nie koresponduje z widocznymi zaburzeniami chodu odwołującego. Zdaniem biegłego na podstawie przeprowadzonego badania przedmiotowego i przedmiotowego stwierdzone u wnioskodawcy upośledzenie funkcji narządu ruchu nie sięga granic częściowej niezdolności do pracy. Z przyczyn ortopedycznych odwołujący nie jest więc niezdolny do pracy częściowo lub całkowicie (k. 76-77 a.s.).

Biegły ortopeda lek. med. M. G. w opinii z dnia 2 marca 2012 r. oraz w opinii uzupełniającej z dnia 28 września 2012 r., po zbadaniu odwołującego i po analizie dokumentacji sądowo-lekarskiej stwierdził poprawną wydolność ruchową odcinka szyjnego i lędźwiowego kręgosłupa. Kończyny górne z niewielkim ograniczeniem zakresu ruchów lewego barku, lewego łokcia, pronacji prawego przedramienia oraz niewielkim ograniczeniem zakresu ruchów prawego nadgarstka. Palce rąk z pełną ruchomością, funkcja chwytowa prawidłowa. Stawy biodrowe z niewielkim ograniczeniem odwiedzenia lewego biodra. Kolana z pełnym wyprostem i zgięciem, cechami uszkodzenia powierzchni stawowej rzepkowo-udowej, niestabilnością przednio - przyśrodkową lewego kolana. Lewa stopa z ograniczeniem zakresu ruchów oraz zniekształceniem przodostopia. Wnioskodawca porusza się na wózku inwalidzkim, bez

obciążania prawej kończyny dolnej. Zdaniem biegłego biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie ortopedycznej, brak jest podstawy do uznania częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy po dni 30 czerwca 2009 r. Aktualny stan narządów ruchu nie sprowadza znaczących ograniczeń do wykonywania zatrudnienia związanego z pozycją siedzącą, np. w charakterze pracownika umysłowego. Tym samym, uwzględniając kwalifikacje zawodowe D. K., brak było podstawy do uznania niezdolności do pracy. Przeprowadzony w dniu 29 lutego 2012 r. zabieg operacyjny prawej stopy i leczenie pooperacyjne wymagało jedynie przyznania zasiłku chorobowego (tj. zwolnienia lekarskiego na okres około 3 m-cy) (k. 142-143 i 160-161 a.s.).

Biegły neurochirurg dr nauk medycznych T. K. w opinii z dnia 23 stycznia 2013 r. ustalił, iż w trakcie pobytu w oddziale ortopedycznym stwierdzono u odwołującego obecność chondromalacji powierzchni stawowych kończyn dolnych. Leczenie jest nadal nieukończone, powód porusza się z trudem ze względu na niestabilność lewego stawu kolanowego i prawego skokowego. Zespół korzeniowy dolnego odcinka kręgosłupa miernie wyrażony, bez wyraźnych cech uszkodzenia neurogennego. Pod względem oceny neurochirurgicznej nie stwierdził niezdolności powoda do pracy. Zdaniem biegłego D. K. winien być poddany ocenie przez biegłego w zakresie psychologii odnośnie rozpoznanej, pourazowej encefalopatii, biegłego w zakresie neurologii odnośnie rozpoznania padaczki pourazowej oraz biegłego ortopedy odnośnie oceny uszkodzenia narządu ruchu powodującego istotne ograniczenie poruszania się przez powoda (k. 208 a.s.).

W opinii łącznej z dnia 26 marca 2013 r. biegła neurolog B. A. i biegły ortopeda lek. med. M. G. oraz w opinii uzupełniającej z dnia 16 sierpnia 2013 r. biegła neurolog B. A., stwierdzili po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską zawartą w aktach sprawy, a także po przeprowadzeniu badania neurologicznego i ortopedycznego D. K., że istnieje u niego naruszenie sprawności organizmu, sprowadzające obniżenie zdolności do wykonywania pracy, zgodnie z jego kwalifikacjami, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, w stopniu powodującym okresową częściową niezdolność do pracy od dnia 30 czerwca 2009 r. do dnia 25 marca 2015 r. (k. 239-241, 289 a.s.).

Biegła psycholog dr J. K. w opinii z dnia 1 czerwca 2013 r. ustaliła, na podstawie dostępnej dokumentacji, obserwacji i badania, że D. K. funkcjonuje na poziomie normy intelektualnej, która jest obniżona w stosunku do stanu przed urazem. Analiza wyników badań wykazała u niego cechy organicznego uszkodzenia OUN oraz obniżenie sprawności poznawczej i emocjonalnej. Zdaniem biegłej odwołujący ma naruszoną sprawność organizmu, bowiem stwierdzono u niego obniżenie zdolności do wykonywania pracy zawodowej w porównaniu do okresu przed wypadkiem oraz do zdolności jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną. Biegła uznała, iż D. K. jest częściowo trwale niezdolny do pracy, która datuje się od dnia wypadku, czyli od 2000 r. (k. 253 a.s.).

Biegła psychiatra M. P. w opinii z dnia 7 października 2013 r. po zapoznaniu się z dokumentacją sądowno-lekarską i przeprowadzeniu badania rozpoznała u D. K. organiczne zaburzenia osobowości u osoby z padaczką. Zdaniem biegłej wyniki przeprowadzonych badań psychologicznych świadczą wprawdzie o spadku funkcjonowania poznawczego w stosunku do poziomu wyjściowego, ale sprawność intelektualna odwołującego mieści się w granicach normy wiekowej. Zwróciła uwagę również na fakt, że D. K., już po wypadku, ukończył wyższe studia magisterskie. Nasilenie zaburzeń emocjonalnych jest mierne, wymaga leczenia z elementami psychoterapii.

Zdaniem biegłej z przyczyn psychiatrycznych nie istnieje u odwołującego niezdolność do pracy, nawet częściowa. Długotrwałą niezdolność do pracy do 2009 r. orzekano z przyczyn ortopedyczno-neurologicznych (k. 306 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu powyższe przytoczone dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty nie były przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z treści tych dokumentów okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Jednocześnie w toku sprawy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów: chirurga-ortopedy-traumatologa,

neurologa, ortopedy, neurochirurga, kolejnego neurologa i ortopedę, psychologa, psychiatry w celu jednoznacznego ustalenia stanu zdrowia odwołującego. Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie w zakresie stanu zdrowia D. K. przede wszystkim na opinii łącznej z dnia 26 marca 2013 r. biegłej neurolog B. A. i biegłego ortopedy lek. med. M. G., albowiem główne dysfunkcje organizmu powodujące częściową niezdolność do pracy u odwołującego znajdują się w zakresie tych dziedzin medycznych. Biegła neurolog B. A. i biegły ortopeda lek. med. M. G. w sposób jednoznaczny ocenili stan zdrowia ubezpieczonego, dlatego w ocenie w/w opinia nie budzi żadnych zastrzeżeń. Opinia wyżej wymienionych biegłych wydana została w oparciu o wyniki badań odwołującego, zaś przeprowadzający to badanie lekarze są specjalistami w swoich dziedzinach, posiadają bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Opinia powołanych w sprawie biegłych jest wyczerpująca oraz sporządzona w sposób jasny i logiczny.

Szczególnego podkreślenia wymaga, iż wprawdzie organ rentowy wystąpił z wnioskiem o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego neurologa niż biegła neurolog B. A., to jednak Sąd uznał ten wniosek za nieuzasadniony, co następczo skutkowało jego oddaleniem. W ocenie Sądu kolejna opinia dotycząca obecnego stanu zdrowia odwołującego była na obecnym etapie postępowania zbędna. Uzasadnienie tej decyzji znajduje odzwierciedlenie także w dotychczasowej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego wyrażonego przede wszystkim w wyroku z dnia 30 maja 2007 roku (sygn. akt IV CSK 41/07, LEX nr 346211), w którym Sąd Najwyższy stwierdził między innymi, iż okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie, nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych. Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony. Sąd Okręgowy podziela powyższą argumentację Sądu Najwyższego wskazując na konieczność jej powołania w niniejszej sprawie. Jednocześnie wskazać należy, że dopuszczenie takiego dowodu prowadziło by do niepotrzebnego przedłużenia postępowania w efekcie, czego mogło by dojść do jego przewlekłości.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga zważył, co następuje

Odwołanie D. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 13 stycznia 2010 r., znak: (...), jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań niniejszej sprawy Sąd Okręgowy wskazuje, iż elementem spornym niniejszego postępowania było jednoznaczne określenie obecnego stanu zdrowia odwołującego i ustalenie czy przysługuje mu prawo do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy.

W tym względzie zdaniem Sądu uzasadnione jest odwołanie się do słusznej tezy wyrażonej w orzecznictwie, według której „postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia rentowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem - w aspekcie formalnym i materialnym - decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego oraz prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej - o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalania do niego prawa. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy. Biegli sądowi nie zastępują lekarza orzecznika ZUS. Zgodnie z posiadaną wiedzą specjalistyczną poddają ocenie merytorycznej trafność wydanego przez niego orzeczenia o zdolności wnioskodawcy do pracy lub jej braku” (Wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 20 maja 2004 roku, II UK 395/03, OSNAPiUS rok 2005, Nr 3, poz. 43.).

Ponadto w myśl art. 57 ust 1. Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- jest niezdolny do pracy;

- ma wymagany okres składkowy i nie składkowy;

- niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Z powyższego jednoznacznie wywieść można, iż w art. 57 ust. 1 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. określono warunki konieczne do powstania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie. Prawo do renty uzależnione pozostaje przede wszystkim od samego faktu wystąpienia niezdolności do pracy, a ponadto niezbędne jest posiadanie wymaganego okresu składkowego i nie składkowego oraz powstanie niezdolności do pracy nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów wymienionych w ustawie (z uwzględnieniem art. 57 ust. 2 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.).

Sąd Okręgowy podziela również tezę wyrażoną w orzecznictwie, według której przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (Wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03, OSNAPiUS rok 2004, Nr 19, poz. 340.). Reasumując prawo do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy przysługuje zatem w wypadku wypełnienia wszystkich przesłanek z art. 57 pkt.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

Sąd Okręgowy ustalił, iż przedmiotowe schorzenia powodują u odwołującego częściową niezdolność do pracy, co wynika z zebranego materiału dowodowego w postaci akt rentowych i opinii łącznej z dnia 26 marca 2013 r. biegłego neurolog B. A. i biegłego ortopedy lek. med. M. G.. Tym samym D. K. spełnił wszystkie ustawowe przesłanki wynikające z art. 57 ust. 1 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, niezbędne do otrzymania świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy albowiem został uznany za osobę częściowo niezdolną do pracy od dnia 30 czerwca 2009 r. do dnia 25 marca 2015 r.

Ustalenie terminu od jakiego Sąd Okręgowy uznał za zasadne przyznać odwołującemu prawo do renty wynika z dyspozycji art. 129 pkt. 1. Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do renty (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. W związku z tym, że odwołującemu do dnia 30 czerwca 2009 r. przysługiwało w/w świadczenie, Sąd Okręgowy przyznał D. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia 25 marca 2015 r., albowiem istnieje szansa, że stan zdrowia ubezpieczonego w przeszłości ulegnie poprawie.

Reasumując powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak sentencji wyroku.

A.S.